

Fagområdebeskrivelse for kolorektalkirurgi

Baggrund

Udvikling indenfor behandling af sygdomme i mave-tarmkanalen gør, at der må stilles stedse større krav til såvel teknisk som teoretisk viden indenfor området. Tidligere fandtes der en speciallægeuddannelse i kirurgisk gastroenterologi, men erkendelse af stigende krav til forfinede behandlinger og diagnostik gør, at den klassiske kirurgiske gastroenterologi i dag splittes op i en stribe fagområder.

Det langt største fagområde indenfor mave-tarmkirurgien er sygdommene i colon og rectum. .

Der har igennem mange år været tradition for tæt samarbejde mellem medicinske og kirurgiske gastroenterologer om behandling af patienter med inflammatoriske tarmsygdomme. Komplexiteten i behandlingen af patienter med maligne sygdomme samt hurtig udvikling i de onkologiske behandlingstilbud har gjort, at der i dag er meget store krav om et multidisciplinært samarbejde omkring specielt patienter med maligne sygdomme i colon og rectum.

Det medfører, at behandlingen i dag foregår på relativt få specialiserede centre.

Fagområdet kolorektalkirurgi skal derfor sikre fortsat udvikling af diagnostik, behandling og forskning på et internationalt niveau. Samtidigt med at også rekruttering og uddannelse sikres.

Afgrænsning eller definition

Kolorektalkirurgi omfatter forebyggelse, screening, undersøgelse, diagnostik, behandling og eventuel palliation hos patienter med maligne og benigne sygdomme i colon, rectum anal regionen.

Begrundelse

Indførelsen af nye behandlingsmodaliteter som stiller stedse større krav til såvel diagnostik som præcis stadieinddeling og kirurgisk teknik. Multidisciplinær tilgang præger derfor i dag behandlingen af såvel maligne som benigne lidelser i colon, rectum og analregionen samt funktionelle lidelser. Behandlingskompleksiteten medfører krav om en formaliseret uddannelse af kirurger indenfor kolorektalkirurgi.

Indførelsen af screening for kolorektal cancer og tiltagende viden om den genetiske komponent i patogenese stiller yderligere krav til uddannelsen indenfor kolorektalkirurgi.

Fagområdet kræver især samarbejde med følgende specialer/funktioner: Anæstesi og intensiv terapi, billeddiagnostik, nuklearmedicin, patologi, onkologi, hepatobiliær kirurgi, urologi, gynækologi, medicinsk gastroenterologi og klinisk genetik.

Organisatorisk og strukturel placering

Fagområdets placering i sundhedsvæsenet beskrives, herunder

- nødvendigt befolkningsgrundlag
- niveau i sundhedsvæsenet
- nødvendige samarbejdspartnere
- specialer involveret i fagområdets funktion.

Lægelig kompetence

Grundlaget for kolorektalkirurgi er speciallægeuddannelse i kirurgi. I denne tilegner kursisten sig bredere kendskab til anatomi, fysiologi, patofysiologi og patoanatomiske forhold i mave-tarmkanalen.

Kolorektalsektionen under Dansk Kirurgisk Selskab har beskrevet kompetancekrav til en normalt 2-årig uddannelse efter afsluttet speciallægeuddannelse. I forløbet af denne stilling skal kursisten opholde sig ved mindst 2 kolorektale afdelinger. Under opholdet på afdelingerne indgår fokuserede ophold på afdelinger med tilstødende specialer. Det tilstræbes at et af opholdene foregår på en afdeling med højtspecialiserede funktioner indenfor området og at opholdene er af mindst 6 mdrs varighed. Ophold på specialiserede udenlandske afdelinger tilstræbes. Formålet med opholdet er:

1. At erhverve sig tekniske kirurgiske færdigheder for at kunne forestå behandling af såvel maligne som benigne sygdomme i colon og rectum. Efter af sluttet uddannelse skal kursisten kunne passe bagvagten på en kolo-

rectal afdeling. Denne oplæring foregår primært efter mesterlæreprincippet.

2. Det andet formål med opholdet er at tilegne sig nyeste teoretiske viden om diagnostik og behandling af sygdomme i colon og rectum. I forbindelse med sidstnævnte forventes også, at den uddannelsessøgende indgår aktivt i afdelingernes forskning og bidrage til dette.

Kompetencemålene for uddannelsen findes på Dansk Kirurgisk Selskabs hjemmeside.

Kolorektalkirurgerne skal opfylde de krav, der stilles UEMS eksamen i kolorektalkirurgi og gerne have bestået denne eksamen. En certificering af opnåede kompetencemål foretages af kolorektalsektionen under Dansk Kirurgisk Selskab, men det er ikke en forudsætning at den europæiske eksamen er bestået.

Med henblik på udvikling af faget forventes det, at den uddannelsessøgende senest i forbindelse med sit 2-årige forløb deltager aktivt i afdelingernes forskningsarbejde med udarbejdelse af selvstændige publikationer.

Internationale forhold

I en række lande findes kolorektalkirurgi som et selvstændigt speciale, og Dansk Kirurgisk Selskab deltager i UEMS's arbejde indenfor kolorektalkirurgien ved afholdelse af eksamen indenfor området.

Supplerende uddannelsesvejledning:

Der henvises til Dansk Kirurgisk Selskabs hjemmeside.

Fagområdebeskrivelsen udarbejdet af:

Dansk Kirurgisk Selskab december 2012.

**) det er vigtigt, at de kompetencer, som skal erhverves, beskrives bredt som kompetenceområder og ikke detaljeret som i en egentlig målbeskrivelse i speciallægeuddannelserne. Det kan med fordel anføres, hvorledes de nævnte kompetencer i praksis kan opnås.*